

NIEUWE VINDPLAATSEN VOOR *ERESUS SANDALIATUS* (ARANEAE, ERESIDAE)

Peter J. van Helsdingen

European Invertebrate Survey – Nederland, P.O. Box 9517, 2300 RA Leiden, Netherlands (helsdingen@nmm.nl)

ABSTRACT

New localities in the Netherlands of *Eresus sandaliatus* (Araneae, Eresidae).

New distribution records in the provinces Noord-Brabant and Limburg, the Netherlands, are presented for *Eresus sandaliatus*.

Key words: *Eresus sandaliatus*, Limburg, Noord-Brabant

Eresus sandaliatus (Martini & Goeze) is in Nederland nog altijd een van de soorten waar we trots op kunnen zijn. In verhouding tot de ons omringende landen hebben wij goede populaties. Er zijn bovendien ook nog nieuwe vindplaatsen bekend geworden. Nieuwe stippen op de kaart, maar over de omvang van de populaties (aantallen indivi-duen) weten we eigenlijk maar weinig.

Limburg.

Eresus sandaliatus komt van oudsher altijd al op de zuidelijke helft van de Veluwe voor. In 1991 kwam daar een vondst uit Noord-Limburg bij. Wim Janssen en G. Verrijdt troffen deze soort aan op de Bergerheide bij Nieuw-Bergen (Jansen & Verrijdt 1992), waar Jansen hem later ook nog een keer tegenkwam. Daar zit dus blijkbaar een populatie. Het gaat om het noordelijke deel van de Gemeenteheide ten oosten van Nieuw-Bergen. Recent is mij een nieuwe vindplaats daar niet ver vandaan doorgegeven. Henk Strijbosch, vooral bekend van zijn werk aan reptielen en amfibieën, heeft in 1993 een mannetje gezien op het Landgoed De Hamert bij Wellerlooi (26.iv.1993). Gezien bij “mooi, zonnig lenteweer met 24 gr. C. Het diertje liep op een enkele m² grote open plek in een gezonde *Calluna*-heide, op zo'n 10m afstand van een bosrand.” De Hamert ligt niet zo ver van de Bergerheide, dus de soort heeft op de hoge oostelijke oever van de Maas een steviger basis dan wij tot nu toe wisten.

Uit Limburg bestaat ook nog altijd een oude opgave van Maastricht (Becker 1879, herhaald in 1896), maar het is onduidelijk waar toen precies exemplaren werden gezien en er is geen bewijsmateriaal van bewaard gebleven (niets te vinden in Brussel). Voorts staat niet vast of het om *E. sandaliatus* dan wel *cinnaberinus* zou hebben gehandeld.

Noord-Brabant.

De Belgische arachnologen zaten met eenzelfde probleem: een oude opgave van België door Becker, maar het oorspronkelijke materiaal was verloren gegaan. Sindsdien had men nooit meer een *Eresus* gezien, tot 20 mei 2009, toen men in de provincie Limburg, niet ver van de Nederlandse grens de soort aantrof. Inmiddels zijn daar diverse populaties gekarteerd, waarvan de grootste volgend jaar al plaats zal moeten maken voor industrie. Lex Peeters coördineerde het zoeken naar woonbuizen in dat Vlaamse gebied. En met dat zoekbeeld voor ogen vond hij ze nu ook op twee locaties in Nederland, in de provincie Noord-Brabant. Beide terreinen zijn licht geaccidenteerd met heide-vegetaties en open stukjes met korstmossen en hier en daar wat dennen. Het betreft minimaal vijf kolonies.

Totdat voldoende beheers- en beschermingsmaatregelen zijn getroffen, worden de locaties nog even geheim gehouden. In ieder geval is hiermee een einde gekomen aan de al zo lang levende vraag waarom er geen *Eresus*-soort op het Noord-Brabantse zand voorkwam. Hij komt er wel voor! Nu Drenthe nog.

LITERATUUR

- Becker, L. 1879. Aranéides de Néerlande. – Annales de la Société entomologique de Belgique 22, C.R.: xxxix-xlvii.
 Becker, L. 1896. Les Arachnides de Belgique, 2e partie. – Annales du Musée Royal d'Histoire Naturelle de Belgique 12 (1): 1-127.
 Jansen, W. & G. Verrijdt 1992. Een vindplaats van de zwarte kaardespinn in Noord-Limburg. – Natuurhistorisch Maandblad 81: 137-138.
 Van Keer, K., J. Van Keer, H. de Koninck & H. Vanuytven 2008. "Loch Ness monster" found: First verified record of *Eresus* sp. for Belgium since 1896. – Nieuwsbrief van de Belgische Arachnologische Vereniging 23: 110-113.

